

ಸಂಪುಟ ೫

ಜೂನ್ ೧೯೪೬.

ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು

ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ—‘ಫರೀದ್ ಕೋಟ್’ ಹಣೇಬರಹ ಏನಾಗುತ್ತೋ ನೋಡಬೇಕು.

ಭಾರತಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತರಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರು, ಇವರುಗಳ ಜತೆಗೆ ವೇವೆಲ್ಲ ರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಇದೆಯಂತೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಾತಾವರಣ ಬಲು ಹಿತಕಾರಿ, ತಂಪು—
—ಹೌದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಚಿವಗೋಷ್ಠಿಯು ಈ ರೀತಿ ಯಾದ ಬಹುಜನ ಸಮ್ಮತ ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿದುದು

ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಗಾಗಿ ಭಾರತವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರಂತೆ—
ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು—

—ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪಂಗಡ ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಫಿಫ್ತ್ ಕಾಲಮ್ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಹಳೇ ಗಾದೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ.

— ಎಣ್ಣೆ ಬರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಅನ್ನ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಕಾರರೆಲ್ಲಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಆಫಘಾನಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಆಯುಧವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಶ್ರೀಯುತ ಜಿನ್ನಾ ಅವರು ಮಾಸ್ಕೋವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆಂದು ಅಮೆರಿಕನ್ ವರದಿಕಾರನೊಬ್ಬನ ಸುದ್ದಿ.

—ಛೇ ! ಛೇ ! “ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರುವ” ಅವರು ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗಿ ಬಂದರೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳು ಅಲ್ಲವೇ ?

*

*

*

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಸರ್ವನಾಶ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಅರ್ಥಂ ತೃಜತಿ ಪಂಡಿತಃ “ಹಿತೋಪದೇಶ”.

*

*

*

“ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ-ಆದರೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಕಡಿಮೆ” ಅಮೆರಿಕದ ಸುದ್ದಿ.

—ಜಟ್ಟಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇಲ್ಲವೇ ? ಬೆಟ್ಟ ಹೊರುತ್ತೇನೆ, ತಲೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಟ್ಟರೆ ? ಎಂದು.

*

*

*

ಭಾರತವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಒಬ್ಬರ ಮತ.

—ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಅಲ್ಲವೆ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು.

*

*

*

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಆಂಧ್ರರು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ-ಒಬ್ಬರ ಕೊರಗು.

—ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏನು ?

—o—

— ಪಲವುಂ ಸೇರಿ ಪಕಿಸ್ಥಾನ —

ಕೆಲವಂ ಒಲ್ಲವರಿಂದ ಕಿತ್ತು ಕೆಲವಂ ತಾಯ್ತೀಶವೆಂದಾಡುತಂ ಕೆಲವಂ ನಾಯವ್ಯ ದಿಂ ಕೊಂಡು ಹರದಿಂದ ಕಲಾಕತ್ತವಂ ಬೇಡುತಂ ಕೆಲವಂತಜ್ಜನರೂಲರಿಂದಲಿರಿಯಲಾ ಸವುನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಾಕರಂ ಪಲವುಂ ಸೇರಿ ಪಕಿಸ್ಥಾನೈ, ಹರಹರಾ, ಶ್ರೀ ಜಿನ್ನ ಭೂಮೇಶ್ವರಾ !

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

— 0 —

“ ತೆರೆಯಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ನಟನಟಿಯರ ರೂಪು ಅವರದಲ್ಲ ; ವಾಣಿ ಅವರ
ದಲ್ಲ ; ಕಲೆ ಅವರದಲ್ಲ ; ಅವಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವರವು ಅಷ್ಟೆ ” (ಲೇಖನ)....
ಆವು ಕೂಡ ಬೇರೆಯವರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಚಿತ್ರ ಉತ್ತಮವಾದೀತೋ ಏನೋ ?

★ ★ ★

“ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಗೆ ಅಂತ ಹೊರಟ ವರ ಹಿಂತಿರುಗಲೇ ಇಲ್ಲ ” (ಸುದ್ದಿ) ....
ಮುಂದೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದಿರಬೇಕು.

★ ★ ★

ಮನೆ ಒಳಗೆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಜಗಳ ಕೇಳಿ, ಹೊರಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ:
“ ಹೌದು, ಸ್ವಾಮಿ ! ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿಬಿಡಿ, ತವರು ಮನೆಗೆ....ನೀವು ಮುಂದಿನ
ರೂಮನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ನಾನು ಉಳಿದ ಭಾಗಾನ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ”

★ ★ ★

“ ಮತದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೂ ಟರ್ಕಿ
ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಕೂಡದಂತೆ ”.... ...ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲೂ ಇದೇರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು
ಎಂದು ವದಂತಿ

★ ★ ★

ಹೆಣ್ಣುನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯಾದವರೊಬ್ಬರು ಈಗ ಕೈಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಳ್ಳು
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ನಾನು ಒಂದು ಕಣ್ಣುನೋಡಿದೆ, ಅಷ್ಟೆ, ಎಂದು.

★ ★ ★

“ ಬೊಂಬಾಯಿನಗರದ ವೆಟರನರಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ
ನಡೆಸುತ್ತಾರಂತೆ ” . .... ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು “ Cow ಮುದ್ರೆ ”
ಮಹೋತ್ಸವವಲ್ಲವೇ ?

★ ★ ★

“ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಾಂಕಾಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ”, ಎಂದು
ತಿಳಿಸಿ ಹೂವರವರು ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ, ಸಂತೋಷಕರ
ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮುಗಿಯಿತು. (ವರದಿ).... ... !

★ ★ ★

“ ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರವೇ ಮೇಘಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬೀಳದಿರಲು ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ”
(ಮಾಜಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರ ಲೇಖನ).....ಸದ್ಯಃ, ಮಾಜಿ.

★ ★ ★

“ ಭಾರತದ ಆಹಾರಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಕವಳಕರವಾಗಿದೆ ” (ಶಿರೋನಾಮೆ)....
....ಕವಳಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ !

— 0 —

== ನಿಮ್ಮ 'ನುಡಿ ಜಾಣ'ತನ ==

—0—

[ಕೆಳಗೆ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ 8 ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವೆಂದು ನೀವೇ ಕೂತು ಯೋಚಿಸಿ, ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಕೊನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವೇ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ.]

1. ಡಿಂಗರಿಗ: ಟಮಟಿ ಬಡಿಯುವವನು; ಸೇವಕ; ರಾವಣನ ರಥ; ಜಿಂಕೆಮರಿ; ಕುಕವಿ; ಮರುಕವುಳ್ಳವನು.

2 ಬತ್ತಳಿಕೆ: ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಒಂದು ರೋಗ; ಒಂದು ತರಹದ ಸಸ್ಯ; ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ; ಯೋಧನ ಸಾಮಗ್ರಿ; ಬತ್ತಿಹೋಗುವಿಕೆ; ಆಕಳಿಕೆ.

3. ಜಾಬಾಲ: ಕುರುಬ; ಅಳಿಯ; ಬಾಲವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿ; ಆಯುರ್ವೇದದ ಒಂದು ಮೂಲಿಕೆ; ಒಂದು ರಾಗ; ಇಂದ್ರನ ಶ್ವೇತಛತ್ರ.

4. ಠರಾವು: ವಠಾರ; ಠಲಾಯಿಸುವ ಸ್ಥಳ; ನಿರ್ಣಯ; ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕಿ; ದ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ; ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನ.

5. ಕೂಲಿಂಕಷ: ಒಂದು ವಿಷ ಪದಾರ್ಥ; ದಿನಕೂಲಿಯವನು; ಒಂದು ಆದ್ವೈತ ಗ್ರಂಥ; ಪೂರ್ಣ; ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಒಂದು ನದಿ; ಹಠಮಾರಿತನ.

6. ಬಾಣಸಿಗ: ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗ; ಅಡಿಗೆಯವನು; ನೆಯ್ಗೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನು; ಬಾಯಿಬಡಕ; ಬಾಣಸಿಗದೇ ಒದ್ದಾಡುವ ಯೋಧ; ಬಂಧು.

7. ಮಣಿಕಟ್ಟು: ಮಕ್ಕಳ ತೊಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ತೂಗುಹಾಕುವ ಗೌಸಣಿಗೆ; ತುರುಬು ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿ; ಮಾನವ ದೇಹದ ಒಂದು ಭಾಗ; ಹೆಂಗಸರು ತೊಡುವ ಒಂದು ಆಭರಣ; ಪುಸ್ತಕದ ಬೈಂಡು; ವಾತರೋಗ ವಿಶೇಷ.

8. ವೈತಾಳಿಕ: ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದವನು; ಸೊಪ್ಪಿನ ಹುಳಿ; ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮೀನು; ಮುಂಗೋಪಿ; ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತ; ಅರಮನೆ ನೌಕರ.

— ಪಾರಾಂತ್.

—|| ಗಿಡ್ಡು ದೃಷ್ಟಿ ! ||—

—o—

ನನ್ನವಳಿಗೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಂಜು, ನೀರು, ಗುಳ್ಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದೇ. ಆತ ಇವಳ ತಲೆ ಎತ್ತಿ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ, ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಟಾರ್ಚು ಚುಚ್ಚಿ, ಕೊನೆಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಮಾರುದ್ದ ಮುಖಮಾಡಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿ, “ನಿಮ್ಮ ವೈಫ್‌ಗೆ ಬಹಳಾ ಬಹಳ ಗಿಡ್ಡು ದೃಷ್ಟಿ (ಅರ್ಥಾತ್ short-sight!) ತಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡಕ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಷನ್ನೂ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕೈಗಿಟ್ಟ!

ಇವಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಕ ಒಪ್ಪಿಸೋದು ಯಾವ ಒಡವೆಗಿಂತ ಕಷ್ಟವಾಯ್ತು. ಈ ಫ್ರೇಮ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಆ ಫ್ರೇಮ್ ದಪ್ಪ; ನಮ್ಮ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಸೆಸ್....ರಾವ್ ಹಾಕೋತಾರೆ, ಈ ಷೇಪಿರಬೇಕು, ಆ ಬಣ್ಣ ಇರಬೇಕು. ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರೆಂಟು ಗಡಿಬಡಿಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಫ್ರೇಮ್ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಆ ಮೇಲೆ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಹಾಕೋಕ್ಕೋದು, ಅರು ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದಿ ಡೋಡು, ಎಡವೋದು ಮುಗ್ಗರಿಸೋದು, ತಲೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು, ಮೂಗಿನಿಂದ ಜಾರುವಾಗ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಳ್ಳೋದು, ಏನೇನೋ ಅವಸ್ಥೆಪಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ತವರುಮನೆಗೆ ತಾಯೀಗೆ ಮೈಲಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಹೋಗಿ ಬಂದಳು. ಬಂದವಳು ಮೈನಸ್ ಕನ್ನಡಕದ ಮುಖವಾಗಿ ಬಂದಳು, ಯಾಕೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಇವಳು ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಇವರಣ್ಣ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿ ಅದರ ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಡವಿದನಂತೆ! ಫ್ರೇಮ್ ಸುಟ್ಟು ಗಾಜು ಕಳಚಿಕೊಂಡಿತಂತೆ! ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಕನ್ನಡಕಾನ ash tray ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೂಪನ ಕೈಲೇ ತರಿಸಿಕೋ, ನಾನಂತೂ ಇನ್ನು ಫ್ರೇಮ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ.

೨-೩ ದಿನದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದವಳು ಸಾಯಂಕಾಲ ರೇಗುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ಇವಳ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಎದುರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಶಾಂತಿಯ ಡೆಲಿವರಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ, ಇವಳು “ಹಲೋ ಡಾಕ್ಟರ್, ಗುಡ್ ಈವನಿಂಗ್, ಹೌ ಡುಯುಡು” ಅಂತ wish ಮಾಡಿ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದಳಂತೆ. ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್

ರಾಗಿರದೆ, ಬಿಳಿ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿರುವ ಐಯರ್ ಪಾಟಿ ಆಗಿತ್ತಂತೆ! “ನೀನೇಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಕಲಿತ್ತಿರೋದಿ? ಎನ್ನಂತ ಕಳವಿಕ್ಕೂಡ ನಿನಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾಸ್ಯವಾ? ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇಪ್ಪಡಿಯಾ ಮರ್ಯಾದಿ ಶೊಲ್ಲಿರೋದಿ?” ಇತ್ಯಾದಿ ಅಶೀರ್ವದಿಸಿತಂತೆ. ಇವಳ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕರಂತೆ!

ಇದೇ ರೀತಿ ಇವಳ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಪತ್ರಯದ ವರದಿ ದಿನಾ ಒಂದು ತರಹ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಬಾಲೆಂದು ಹೆರಳೇಹಣ್ಣಿಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟದ್ದು, ಡೈಮಂಡಿಗೆ ಆರೀನು, ಸ್ಪೇಡಿಗೆ ಕಳಾವರು ಹಾಕಿ ಪಾರ್ಟ್ನರ್ ಕೈಲಿ ಬೈಗಳು ತಿಂದದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸಿ ಒಂದು ಫ್ರೇಮ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡದೆ ನನಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ರೇಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗಾದರೂ ನಾನು ಕಿವಿಗೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಿ ಹುಟ್ಟಿದಬ್ಬದ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬೂಂದಿ, ಕಳಸು ಎಂದು ಇವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆಬೇಳೆ ಕಳಸಿ ನಗೆಪಾಟಲು ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಎಗ್ಜಿಬಿಷನ್‌ನಲ್ಲಾದ ಘಜೀತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೋಲಬೇಕಾಯಿತು.

ಸ್ವದೇಶಿ ಎಗ್ಜಿಬಿಷನ್ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಇವಳು ಸೀರೆ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ಬೇರೂರಿಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನು ಶಾಂತಿಗೆ ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಕೊಡಿಸೋಣವೆಂದು ೨-೩ ಸ್ವಾಲಿನಾಚೆ ಸ್ವಾಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಬಿಸ್ಕತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇವಳು ಪಕ್ಕದಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹ್ಯಾಟುವಾಲನ್ನು ತೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ! ಇದೇನು ಸಮಾಚಾರ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಇವಳು ವೆಚ್ಚುಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದಾಳೆ, ಅವನು ಆಶ್ಚರ್ಯ, ತಿರಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಇವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ? ಎಂದೆ. “ಅಯ್ಯೋ, ದೂರಕ್ಕೆ ಆತ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೇ ಕಂಡರು. ಸೀರೆ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಕರೆದುಬಿಟ್ಟೆ!” ಎಂದು ಅಳುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆತನಿಗೆ ಅಪಾಲಜಿಯೇನೋ ಹೇಳಿದೆ, ಆದರೆ ಮಹರಾಯನ ಸಂಶಯ ದೃಷ್ಟಿ ನೋಡಿ ಅವಮಾನವಾಯಿತು. ಸದ್ಯ ಆ ಸ್ಥಳಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಇನ್ನೇನು ನೋಡುವುದೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಅವಳನ್ನೂ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ!

ಮಾರನೇ ದಿನವೇ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತು ಕನ್ನಡಕದ ಗಾಜಿಗೆ ಫ್ರೇಮು ಹಾಕಿಸಿದೆ.

ಟ. ಸುನಂದಮ್ಮ

❖ ಕೃ ಪ್ನಾ ಪ ಣ ❖

ಕಂಡು ಕಂಡು ನೀವಿಂಥ ತುಂಡಿಸುವಿರಾ, ಕೃಪ್ನ !

ಲೇಬರೀಕಾಕ್ಷ, ವೆಧಿಕೋತ್ತಮಾ, ವೇವಾ !

ಬಂಧನವು ಎಮಗೆಲ್ಲ, ಬದುಕಿನಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ,

ನಿಂದೆಯಲಿ ನೊಂವೆವೈ, ವಾಮ ಜಾಕ್ಷ !—

ಭೇದ ಮೇಕರು ನೀವೇ, ತಿಂದು ತೇಗುವ ನೀವೆ,

ಎಂದೆಂದಿಗು ನಿಮ್ಮ ಬಂಧನವೆ, ಕೃಪ್ನಾ ?.....ಕಂಡು ಕಂಡು—

ಕ್ಷಣಕೊಂದು ನೊಗವಾಗಿ ಋಣಕೊಟ್ಟು ಬಡವಾಗಿ

ತಣಿಸಲಾರದ ಬರದಿ ಬೆಂದೆವಾವು—

ಸ್ತಲಿನಾದಿ ಲೆನಿನಿಂದ್ಯ ಧನದಕುಲದ ಜನವೆ

ಪದಶಾಹಿ ಬ್ರಿತ್ತನ ವರದ ಶ್ರೀಕೃಪ್ನಾ ! ... ..ಕಂಡು ಕಂಡು....

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪರರೇಬೊ ಬಿರುದುಪೊತ್ತಮೇಲೆ

ಕೊ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟು ಕೈತೊಳಿ ಬೇಡವೆ ?—

ಯುಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಐಕ್ಯಭಾರತ ರಚಿಸೆ

ಶಕ್ತನೀವಹುದೆಂದು ನಂಬಿದೆವೋ, ಕೃಪ್ನಾ !.....ಕಂಡು ಕಂಡು....

[* “ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಡಗಡೆಗೇನೆ ” .. (ಕೃಪ್ನರ ಹೇಳಿಕೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ)]

ಈ ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿವಸ

—೦—

ತಾ|| 6—3—46

“..... ನೀನು ತಾರೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ 8ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಯ್ತು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿ. 9ನೇ ತಾರೀಖು ಅಥವಾ ಕಡೆಯಪಕ್ಷ 10ನೇ ತಾರೀಖು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಜತೆ ಹೊರಟು ಬಾ.....”

★

★

★

ತಾ|| 13—3—46

“.....ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಇರು. ಏನು ಅವಸರ. ಬರೋದೇ ಅಪರೂಪ ಅಂತಿದಾರೆ. ನೀವೂ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಇದ್ದು ಬರುತ್ತೀನೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ .. . . . .”

★

★

★

ತಾ|| 15—3—46

“.....ಖಂಡಿತ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಂದು ಬಿಡ್ತೇನೆ, ಹೋದ ಸಲ ನಿಂತಹಾಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ದಿನ ಖಂಡಿತ ನಿಲ್ಲೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಮೇಲೆ ತಾನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು. ತಿರುಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯ್ತು ಹಳೇವಿದ್ಯ. ಕೂಡಲೆ ಹೊರಟು ಬಂದು ಬಿಡು. ನನಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಸೊತ್ತು ಇಲ್ಲ.....”

★

★

★

ತಾ|| 21—3—46

“..... ನಾನು ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಆಗಲಿ, ದಿನ ನೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂದರು. ರಜಾ ಕೂಡಿ ಅಂತ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಅವರ ಆಫೀಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಮುಂದಿನ ವಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಂದರಂತೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ನಿಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾರಂತೆ.....

24—3—46, ಕಾಗದ ಬರೆದು ಮೂರು ದಿನ ಆದರೂ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪುರಸೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.....”

★

★

★

ತಾ|| 26—3—46

“.....ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಾ, ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದೀರಂತೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.....”

ತಾ|| 28—3—46

“..... ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದ. ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಶಾಂತ
ಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಾಡಿದ್ದು ಹೊರಟು ಬರಬೇಕು.....”

★

★

★

ತಾ|| 1—4—46

“..... ರಜಾಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೆ. 6ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ರಜಾ ಮಂಜೂ
ರಾಗಿದೆ. 6ನೇ ತಾರೀಖು ಹೊರಟು ಬರುತ್ತೇನೆ .....”

★

★

★

ತಾ|| 4—4—46

“..... ನೀವು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಊರಿಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಬರೆದಿರು
ವುದಾಗಿಯೂ, ನನ್ನ ಅಳಿಯ ಶಾಂತಳನ್ನು 6ನೇ ತಾರೀಖು ನಿಮ್ಮೂರಿಗೆ ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರ. ಮನ್ನೆ
ತಾನೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ಒಂದು ದಿನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.
ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹದಿನೈದು
ದಿನ ಇರಲಿ. ಈ ಮುದುಕನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು ಯಾವು
ದಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.....”

[ಸೂಚನೆ:—ಕೆಳಗಿನ ಕಾಗದದ ಮೂಲಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ಲೇಷಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು
ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.]

★

★

★

ತಾ|| 6—4—46

“.....ಬ್. ವ. ಬ್‌ವ್.ಬ್‌ಬ್‌ವ್. ಬ್‌ಬ್‌ವ್‌ವ್. ಬ್‌ವ್‌ವ್‌ವ್.
ಬ್‌ಬ್‌ಬ್‌ಬ್‌ ವ್‌ವ್‌ವ್‌ಬ್‌ಬ್‌ಬ್‌.....ಬ್‌ಬ್‌ಬ್‌.....ವ ವ್‌ವ್‌.

★

★

★

ತಾ|| 10—4—46

.....ನೀವು ಮಾವನವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಗದ
ಬರೆಯ ಬಾರದಾಗಿತ್ತು. 14ನೇ ತಾರೀಖು ದಿನ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಂತೆ. 14ನೇ
ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ ಹೊರಟು 15ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವೇಷನ್ನಿಗೆ
ಬಂದಿರಿ.....”

★

★

★

ತಾ|| 13—4—46

.....ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊರಡೋಣ ಅಂತಿದ್ದೆ—ಅನಿವಾರ್ಯ
17ನೇ ತಾರೀಖು ಐದ್ದೀರಾದಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಒಂದು
ಹದಿನೈದು ದಿನ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ....”

★

★

★

ಹೌದು. ಮುಂಚೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

—ರಾಮು.

—● ಗೆದ್ದಲು ●—

[ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆಸಹಾಯರಕ್ಷಕ ಚರ್ಚಿಲ್ ಮೊನ್ನೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ಎಲ್ಲರೂ ಗೆದ್ದಲು ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು; ನಾವು ಈ ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳ ಬದುಕಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತಷ್ಟೂ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಪು' ಎಂದರು. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ, ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮ ಹೀಗಿದೆ].

ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತುಂಬ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ; ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿಲಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಮೇಲೂ ಹರಿದು ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುತ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನೆಲೆಸುತ್ತವೆ. ಸಿಕ್ಕಿದ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವು ಬಲು ಚತುರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯವ, ಗೋಧಿ, ಸಿಹಿಗಣಿಸು ಇವುಗಳಿಂದ ಅವು ಮಾದಕ ದ್ರಾವಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸೇವಿಸಿ ಉನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅವು ರೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. 'ನೆಲದೊಳಗೆ ಭಾರಿ ಸುರಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹುತ್ತದಿಂದ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ.

೭೦ ಲಕ್ಷ, ೮೦ ಲಕ್ಷ, ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಹುತ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ೧೦೦, ೨೦೦ ಅಂತಸ್ತಿನ ಎತ್ತರದ ಹುತ್ತಗಳನ್ನು ಅವು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆಯಂತೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಿ ಸಹಜವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳು ಅನೇಕ ಕುತೂಹಲಜನಕವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ನಿರತವಾಗಿವೆ. ಗೆದ್ದಲುಗಳೆರಡು ಕತ್ತು ಹಿಸುಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಲು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಗೆದ್ದಲುಗಳು ಒಕ್ಕಡೆ ಸೇರಿ ಒಕ್ಕೊರಲಿಂದ ಕೂಗಾಡುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತವೆ; ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅರೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುತ್ತವೆ. ತುಟಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಶೃಂಗಾರಕೇಳಿವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯುತ್ತವೆ ಹಂದಿ ಹಸುಗಳನ್ನೇ ತಿಂದು ತೇಗುತ್ತವೆ.

ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ಯಾರಿಗೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಗೆದ್ದಲುಗಳು ಶಾಖಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮವನ್ನೇ ಸುಲಿದು ಹದ: ಮಾಡಿ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಚಕ್ಕಳದಿಂದ ರಚಿಸಿದ

ಗೋಳಾಕಾರದ ಒಂದು ವಸ್ತು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಬಯಲಲ್ಲಿ ನೂಕಾಡಿಸುತ್ತ ಗೆದ್ದಲುಗಳು ಆನಂದಪಡುತ್ತವಂತೆ. ಒಂದು ಹುತ್ತದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೂ, ಪದರಪದರಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಹಸಿವು ದಾಹ ಭಾವ ಬಿನ್ನಾಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಗೆದ್ದಲುಗಳು ವಿಲಕ್ಷಣ ವಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಕರಿ ಹಳದಿ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರಾಗದು. ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕರಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ಆಜನ್ಮದ್ವೇಷ. ಅವು ದೂರ ದೂರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳ ನಡುವೆ ಬಡನಾಯಿ ಕರಿ ಇರುವೆ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಅವು ಅನೇಕವೇಳೆ ಲಿಂಚಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ದ. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಕ್ರೂರವರ್ತನೆಗೆ ಪೆಗ್ಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಮಟ್ಟು ಗಳು ಎಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾರಿ ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗೆ ಕರಿ ಇರುವೆಯ ತಲೆ ಕಂಡರಾಗದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ ಸದೆಬಡಿಯಲು ಸ್ಮಟ್ಟುಗಳು ಅನವರತವೂ ವಿಷಕಾರು ತ್ತವೆ. ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸ್ಮಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ (ಇದು ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾದ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವುಳ್ಳ ಭೂಭಾಗ; ಆದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಬಿಳಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ) ಇದ್ದಬದ್ದ ಕರಿ ಹಳದಿ ಇರುವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಯವು ನಿರ್ನಾಮಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹೊರ ಗಿಂದ ಇತರ ಯಾವ ಬಣ್ಣದವುಗಳನ್ನು ಅವು ಬರಗೊಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರಭಾವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ, ಈಚೆಗೆ ಕರಿ ಇರುವೆಗಳೂ ಕೂಡ, ಅವುಗಳನ್ನನುಕರಿಸಿ, ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ದನಿ ಹೊರಡಿಸಲು ಕಲಿತು, ಒಂದು ರೀತಿಯ ಎಡವಟ್ಟು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳ ಹುತ್ತಗಳಿಂದ ಮಾದಕ ದ್ರಾವಕ ಗಳನ್ನು ತಂದು ಸೇವಿಸಿ, ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ವಿಲಾಸ ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಕರಿಯವೂ ಕೂಡ ಕಲಿತಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದರಿಂದ, ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆಂತ ವೈಮನಸ್ಯವೇ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆಗಾಗ, ಕೋಪತಾಪಗಳು ಕಾಳುಕೆಚ್ಚಿನಂತೆ ಎದ್ದು ಬಿಳಿಹುತ್ತ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಟಗಳಾದಾಗ, ಕರಿಯವೂ ಕೂಡ ನಾನು ತಾನು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಿಳಿ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ, ಕರಿ ಇರುವೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೊಂಚ ಕಡಮೆ ಯಾಗುವುದು; ಬಿಳಿಯವುಗಳ ದರ್ಪ ಕೊಂಚ ಏರುವುದು.

ಈ ಸಾರಿ ಬರೋಡದ ಗಾಯಕವಾಡರು ತಮ್ಮ 'ಮಹಾರಾಜ ಕುಮಾರ'ನ್ನೂ 'ಯುವರಾಜ'ನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಾರಂತೆ (ಸುದ್ದಿ)----ಬಹುಶಃ ಅವು ಕುದುರೆಗಳಿರಬೇಕು.

..... ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ .....

ನೀವು ಯಾವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೂ ನಿಮಗೆ ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ ಉಂಟು, ಎಂದು ನನಗೆ ಖಾಸಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್‌ಸಿಲರೇ ಬರೆದಿದ್ದರು. ನಾನು ನನ್ನೊಳಗೆ ತರ್ಕಿಸಿದೆ: ಎಲಾ! ಮಹೀಶೂರ ಮಹಾಪತ್ತನ; ಕಲ್ಯಾಣಪುರಿ, ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಾಯುಗುಣ; ಹತ್ತಾರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ; ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಚಿಕ್ಕವೇಟೆ; ಬುಳ್ಳುಟೆಂಪಿಲ್ಲು; ಮಿರುಮಿರುಗುವ ಜರತಾರಿ ರುಮಾಲುಗಳು! ಪಿತೃಮಂಡಲದವ ರೊಬ್ಬರ ಆತಿಥ್ಯ ಅಂದ ಮೇಲೆ, ಪಿಂಡಕ್ಕೇನು ಆತಂಕ?.....

ಸಕುಟುಂಬ, ಸಹೃದ, ಹೊರಟಿ. ಗುಂತಕಲ್ ಗಾಡಿ. ಇಂಟರ್ ಕ್ಲಾಸು. ಯಶವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆದು, ಗಾಡಿ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಹಾದು, ಮಿಲ್ ಬಳಿ ಸರಿದು, ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಮೀಪಿಸಿತು....ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ.

ಕಟ್ಟಾಳುಗಳ ತಂಡವೊಂದು ನಮ್ಮ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿದುವು. ರೈಲು ನಿಲ್ಲುವ ಮೊದಲೇ ಹತ್ತಾರು ಪೈಲ್‌ವಾನರು ಒಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಮೇಲಿದ್ದ ಗೂಡೆ ಯೊಂದನ್ನೆಳೆದು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಕೂಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸಿದರು. ನನಗೆ ದಂಡು, ಧಾಳಿ, ಧಾಂಧಲೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಒಳಗಿದ್ದ ಟ್ರಂಕು ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಕಿಟಕಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಕ್ಕೆಸೆದರು. ಹೊರಗಿದ್ದವರು ತಮತಮಗೆ ತೋಚಿ ದಂತೆ, ಅವುಗಳನ್ನಾರಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ನನ್ನಾಕೆಯೂ ಸುಂಡರೂ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳು ಐದು ಜನರ ಭುಜ ಶಿರಗಳನ್ನೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ನನ್ನ ಗೆಂಡಸುತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಕೂಗಾಡಿ, ರೇಗಾಡಿ, ಇಳಿಸಿ, ಹೇರಿಸಿ, ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಒಬ್ಬನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕು ಹೋಲ್ಡಾಲು, ಅವನದೇ ಭುಜಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಎರಡು ಗೂಡೆಗಳು, ಅವನದೇ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಬ್ಯಾಗುಗಳು ಇಷ್ಟನ್ನು ತಗುಲಿಸಿದೆ. ಕೈಚೀಲವನ್ನು ನಾನೂ, ರೈಲು ಚೊಂಬನ್ನು ಅವಳೂ, ತರ್ಮಾಸ್ ಶೀಷೆಯನ್ನು ಸುಂಡರೂ ಹೊತ್ತು, ಆ ಗದ್ದಲದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದೆವು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಆ ಪೋರ್ಟರುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಒಬ್ಬಾತ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಒಂದು ಟ್ರಂಕನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮುಟ್ಟಲೇಕೊಡದೆಂಬುದೇ ಕೂಲೀ ಧರ್ಮವಂತೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಬಳಸಿ

ನಿಂತಿದ್ದ ಬಲಾಢ್ಯರ ಪೈಕಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಈ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ತಲೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದನಂತೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಡುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಅವರು ಕೇವಲ ಅಚ್ಚು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ವಂಶಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡ 'ಸುಂಡರ್'ಗೆ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ, ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅಪರಾಧಿ ನನ್ನ ಪೋರ್ಟರೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನನಗೆ ದಿಗಿಲಾಯಿತು. ಅವನೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೂ ಎದುರುಬದುರು ನಿಂತು ಐರಾವಣ 'ವೈ'ರಾವಣರಂತೆ ಬೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಕಚ್ಚಾಟಕ್ಕೇರಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಐರಾವಣ ನನ್ನ ರಾವಣನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಪಠಾರನೆ ಒಂದು ಏಟು ಬಿಟ್ಟನು. ಪಾಪ! ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳೂ ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತ, ಆತನ ನೆಲೆ ತಪ್ಪಿತು. ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕು ಹಾಸಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಟ್ರಂಕಿನೊಳಣ ನನ್ನ ಹೇರ್‌ಆಯಿಲ್ ಶೀಷೆ ಗಲೀರೆಂದು ಒಡೆದ ಸದ್ದು ಸಂದಿನಿಂದ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಆಕೆ ಚೀರಿದಳು. 'ಸುಂಡರ್' ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿದು, 'ಬಾ! ಅಣ್ಣ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದೆ. ಏಟಿನ ರಭಸ ತಡೆಯಲಾರದೆ, ಅವನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದ. ನಾನು ಗೂಡೆ ಬ್ಯಾಗುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ತೆಗೆದೆ.

ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಗಿರಕಾಯಿಸಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಹೊಡೆಪಾತಕನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಪೋರ್ಟರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆತನೇ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನುಗಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮೆಟ್ಟಲು ಹತ್ತಿದ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳು, ಸೋಮಾರ ಪರಿಹಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಊರು ಸೇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ಮೆಟ್ಟಲುಗಳ ಸೇತುವೆ ಒಂದನ್ನು ಸ್ವೇಷನ್‌ಲೈ ಇರಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಸೋಜಿಗ. ತೊಟ್ಟಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೇರ್‌ಆಯಿಲ್ ಶೀಷೆಯನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾ, ನಾವು ಏದಿದುವು. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಚೆಲ್ಲಿದ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಭಯಂಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅವಳು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ಸುಂಡರಿಗಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಬೇಕೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು, ಆತನಿಗೆ ಕೂಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಗಂಡಾಂತರ. ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆತ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ವಾದ ಹೂಡಿದ. ನನಗೋ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ನಂಟರಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಪೋರ್ಟರುಗಳ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಿಂದ, ಹೇರಿಗೆ ಎರಡಾಣೆಯಂತೆ ಒಟ್ಟು ೬ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ೧೨ ಆಣೆ, ಸೇತುವೆ ಹತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ, ಲೈಸನ್‌ಸಿಗೆ (?) ೧ ಆಣೆ, ಇನಾಮು ೧ ಆಣೆ....ಅಂತ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಆತನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ತೆತ್ತಿ. ಪೈಲ್‌ವಾನರರು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಉಳಿದಿದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ಕೆಲಸ. ....ನಗರ ಪಿತ್ಯಗಳ ಮನೆ ಸೇರುವುದು ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಡಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು. ನಮ್ಮ ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ

ಜಟಕಾದವರೆಲ್ಲ ನಾವು ಊರಿಗೆ ಹೊಸಬರು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಚಾವಟಿ ಚಪ್ಪರಿ ಸಿದರು. ನಾನು ನನ್ನ ಮಂಕುತನವನ್ನೂ ಅಸಹಾಯತೆಯನ್ನೂ ಆದಷ್ಟು ಮುಚ್ಚಿ, ಮಾಮೂಲು, ಲಾಗಾಯ್ತು, ಯಾವಾಗಲೂ, ಎಂದೆಲ್ಲ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ, 'ಚಾಮ ರಾಜನಗರಕ್ಕೆಷ್ಟಯ್ಯ?' ಎಂದೆ. ತಕ್ಷಣವೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು, ಚಾಮರಾಜಪುರಕ್ಕೆ, ಎಂದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುವುದು ಇವೆರಡೂ ಅಲ್ಲ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ, ಹಾಳು, ಜ್ಞಾಪಕ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಜನ ಕೊರಡಾ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮೀಸೆ ತಿರುವುತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಡಾಯಿಕೊಚ್ಚಿ ಬೆದರಿಸಿದರು. ಹುರುಳಿಯ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಏರಿತೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತೇನಿ ನಿಮಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಂದಾಯ ಈಚೆಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನಾವು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ ಸಾಮಿ, ಗೇಣುದ್ದ ಜೇನೀಸ್ ಕೆತ್ತು ಹೋದರೆ ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ರಿಪೇರಿ ಚಾರ್ಜ್ ಕೇಳುತ್ತಾನಲ್ಲಾ ನಾವೆಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡ ಬೇಕು, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕೇಳಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರ ತೋರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿ, ಮುಂದೆ ಬಂದು, ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೀರಾ, ಹೊಸಬರು, ಪಾಪ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಮೊದಲನೆಯ ರಸ್ತೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕ್ರಾಸ್ ಮೊದಲನೆಯ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಮನೆ ಹುಡುಕಿ ಇಸಂಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಂಗ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ೫ ರೂಪಾಯಿ....ಅಂತ ಒಂದು ಗಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದ, ವಾಗ್ವಾ ದಾನ. 'ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು, ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು' ಎಂದು ಉಳಿದ ಸಾರಥಿ ಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ಹಿಂಜರಿದರು ಬಿದಿರುಚಾಪೆ ಹೊದಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ತರಕಟಾಲ್ ಕಮಾನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, 'ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ'ದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು; ಆಕ್ಟಾಯಿಯವರು ಬಂದರು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿರಿ, ಚೀಲದೊಳೆ ಗೇನಿದೆ, ರೈಲು ಚೊಂಬಿನೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇದೆಯೇನಿ, ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತರಬಾರದು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ನಗರ ಪಿತ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಆತ ಪಿತ್ಯಲೋಕದಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ: ರಾಜಿನಾಮೆಕೊಟ್ಟು ಆರುದಿನಗಳಾಗಿದ್ದುವಂತೆ. "ಆ ಮಾತೆಲ್ಲ ನಡಿಯೋದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ; ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು, ಗೊತ್ತೇನಿ! ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲು, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ?" ಎಂದ.

ನಾನು ತಲೆ ಕೆರೆಯುತ್ತ, ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ ಆಗ, ನಮ್ಮೂರು ನಾರಾಯಣಶೆಟ್ಟರು ಸ್ಟೇಷನೊಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. 'ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಶೆಟ್ಟರೆ?' ಎಂದೆ.

“ ಉರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೇನೆ. ನೀವೂ ಬರ್ತೀರೇನು?” ಅಂದರು. ‘ಹೂಂ....ನನಗೂ ಎರಡೂವರೆ ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆಗಿನ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಟ್ರಂಕು ಹಾಸಿಗೆ ಕುಕ್ಕಿ ಚೀಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಹೊತ್ತು ಸೇತುವೆ ದಾಟಿಸಿದೆ.

ಶೆಟ್ಟರು ಟಿಕೆಟ್ ತಂದು, ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟಿನಲ್ಲೇ ಕುಳಿತರು. ರೈಲು ಹೊರಟಾಗ, ಅವರು, “ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ! ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. “ಸುಮ್ಮನೆ, ತಮಾಷೆಗೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿ ಪಲ್ ಮೆಂಬರು. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಇದ್ದು ಹೋಗಿ ಅಂದಿದ್ದರು. ಬಂದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆ.

—ಪಾಟಾಳಿ.

ಅಪರಂಜಿ ನಚನಗಳು

ರಾಮ ರಹೀಮೆಂಬ ಭೇದ ತಲೆ ದೋರಿದಲ್ಲಿ ಅಟಮಟ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕ ಲಾಠಿ ಲೂರಿ ಗಡಿಬಿಡಿ ನಾನೀನೆಂಬ ದಿರುಗಾಳಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ದಿರುಗಾಳಿ ಹುಟ್ಟಲೊಡನೆ ದೇಶದ ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿತ್ತು. ಜ್ಯೋತಿ ಕೆಡಲೊಡನೆ, ನಾನೊಲ್ಲ ನಾಬಲ್ಲ ನೀನೇನು ಬಲ್ಲ ಎಂಬ ನಾಡಿಗ ಕೇಡಿಗ ಹೇಡಿಗ ಬೇಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ತಾಮಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸೀಮೆತಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟಿತು, ಕಣೆ, ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿ ದೇವೀ!

*

*

*

ಭೂಪಟದಿ ಗೆರೆ ಎಳೆದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಗೆರೆ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತೆ? ಕೂಗಿದರೆ ಮಾಗುವುದೆ? ರೇಗಿದರೆ ರಾಗ ಬಂದೀತೆ? ಓಡಿದರೆ ಕೂಡಿಬಂದೀತೆ? ಬೇಡಿದರೆ ಮೂಡಿ ಬಂದೀತೆ? ಕನಸಿನಲಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ನನಸಿನಲಿ ನಟ್ಟಂತಾಯಿತೆ? ತಾಮಾಡಿದ ಬಿರುಕು ಮನೆಯ ಕೆಡವೀತು, ಜೋಕೆ, ಎಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿ ದೇವೀ!

*

*

*

ಬಡವ-ಭೋ, ದೀನ-ಭೋ, ದಲಿತ-ಭೋ, ನಾನವನ ತೊತ್ತು ನಾನವನ ಎತ್ತು, ಎಂದು ತಂತಿಯಂ ಮೀಟಿ ಕಂತೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಿಲಕಿಲನೆ ಕೆಲಕೆಲ ತಂಡಮಂ ರಚಿಸಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೇಳಿಸುವರ ಕರೆದು, ತೊತ್ತಾಗು ಬಾ, ಎತ್ತಾಗು ಬಾ, ಹೆತ್ತತಾಯ ಮುತ್ತಾಗು ಬಾ, ಎಂದರೆದು ನೋಡುವಳು ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿ ದೇವೀ.

*

*

*

ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡಿದ್ದು ಬರಿದಾದದ್ದ ನೋಡಾ! ಹಸುರೆಲ್ಲ ಶುಷ್ಕ! ಬಸುರೆಲ್ಲ ಬಂಜೆ! ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯ ಪುತ್ರರು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್ ಪ್ರಾಮನ ಕೈಕಾಯುವಂತಾಯ್ತು, ನೋಡಾ! ಶ್ಯಾಮದೇಶದ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಶಾಮಮಾವನ ರಹದಾರಿ, ನೋಡಾ! ಬಿಳಿಯ ಹಸಿ ವನು ಕಂಡರೆ ಇಕ್ಕೆಂಬರು, ಕರಿಯ ಹಸಿವನು ಕಂಡರೆ ಕಿಕ್ಕೆಂಬರಯ್ಯ, ಇದನೊಲ್ಲಳು ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿ ದೇವೀ.

—== ಅನರ್ಥಕೋಶ ==—

ಕಾರುಪತ್ಯ : ' ಕಾರ್ ' ಒಡೆತನ.

ಖುದಾಸೀನ : ದೇವರಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವವನು.

ಗಾಯಕ : ಗಾಯಪಡಿಸುವವನು.

ಚಿದರೋವಾಯ : ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧರೀತಿ.

ಜಂಭಾಷಣೆ : ಬಂದವರೊಂದಿಗೆ ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಜುಟ್ಟಾಳ : ಕ್ರಾಪ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನು.

ನೈ-ವೇದ್ಯ : ಈಗಿನ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನರ್‌ರವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದದ್ದು.

ಬಕ್ರೋಕ್ತಿ . ' ಬಕ್ರ ' ಹೇಳಿದ ಮಾತು.

ಬೇರ್ಪಡಿಸು : ಬೇರು ಬಿಡುವುದು.

ಭೂತಕಾಲ : ಅನಾವಾಸ್ಯೆಯ ನಡುರಾತ್ರಿ.

ಮೂರ್ಛೆ : ಮೂರು ಸಲ ' ಛಿ ' ಎನ್ನುವುದು.

ಲಂಗಲಗಾಮು : ಹೆಣ್ಣಿನ ಹತೋಟಿ.

ಸಾಯುಷ್ಯರ್ಮ : ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಾರಿಗೆ : ಲಂಚರೂಪವಾಗಿ ಸಾರಿಗಳ ಅರ್ಪಣ.

ಹೆಂಡಂದಿರು : ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವ ಗಂಡಂದಿರು.

—o—

ತೆಮ್ಮ ಸಂಬಳವನ್ನೂ ೫೦೦ ತಿಂದ ೧,೫೦೦ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿಕೊಂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಎಲ್ಲ ಬಡ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನೂ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸುವರು ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಬುಡವಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಮ ಕ್ಕ ಳ ಭಾ ರ

ರಾ : ಮಾಯಾಮಾಳವ ಗೌಳ

ತಾಳ : ಝಂಪೆ

ಇನ್ನೆರಡು ಕರವ ಕೊಡೊ, ಕರಿವರದ, ಸ್ವಾಮಿ |
ನನ್ನ ಸಂತತಿ ನಾನು ಎತ್ತಿ ತಿರುಗಲು, ದಿನವೂ || ಪ ||

ನಿನ್ನ ಶಂಖಾದಿಗಳಿಗೇ ನಾಲ್ಕು ಕೈ ಬೇಕೇ?
ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಹೊರಲೆರಡೆ ಕೈ ಸಾಕೆ? || ಅ. ಪ ||

ಒಂದು ಕೈಯೊಳು ಅವಳಿ, ಮತ್ತೊಂದರಲಿ ಜವಳಿ,
ತಂದೆನೆಂದರೆ ' ಸೇರು ' ' ಪಾವ ' ಗತಿಯೆಂತೊ?—

ಎಂದು ತವಕದಿನೊಂದು ನಿಂದು ಬಳಲಿಹೆನೊ
ತಂದುಕೊಡುವೆಯೆ? ಹೇಳು | ಇನ್ನೆರಡ, ರಂಗಾ || ೧ ||

ನಿನ್ನಂತೆ ಭುಜವಿರಲು ಅನುದಿನವು ಬಯಸುವೆನು
ಭಿನ್ನ ಭಾವವನುಳಿದು ಪೊರೆಯೆನ್ನ, ಬಂಧೋ!
ಚೆನ್ನ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಈ ನನ್ನಿರವು
ನಿನ್ನ ಮಾನವ ನೀನು ಕಾಪಾಡೊ, ಸಿಂಧು || ೨ ||

ಸನ್ನಿ ವೇಶವನರಿತು ರೂಪು ಬದಲಾಗದಿರೆ
ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಥವು ನಿಂತಂತೆಯಾಯ್ತೋ |
ಕುನ್ನಿ, ದಾಸನ ನೀನು ಮುನ್ನ ಸಲಹೋ, ಪ್ರೇಮಿ,
ಚೆನ್ನ ಚತುರಭುಜ, ಆದಿಮೂರುತಿ, ಸ್ವಾಮಿ || ೩ ||

—ಬಿಸ್ತಾ.

—ಪಾಟಾಳಿ.

“ ತುಂಡೀಭೂತಸ್ಯ ಇಂಡ್ರಸ್ಯ ಪುನರೇಕಮನಂ ಕುತಃ ? ”

—ಸುಭಾಷಿತ.

== ಬಾಡಿಗೆದಾರರ ಭಂಡತನ ==

—0—

ಶನಿವಾರ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ರಜೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಎದ್ದೆ. ಎದ್ದು, ಕೆಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು. (ಯಜಮಾನರು ಅಂದರೆ ಒಳಗಿರುವ ಆಕೆಯಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಸಾವಿರುವ ಪೋಷಣನನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಯಾತ). ಯಾರೋ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ಒಬ್ಬ ಮುದುಕರು ಅವರ ಜತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಏಳುವದರೊಳಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮುದುಕರು ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಯಜಮಾನರು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಅಮಲ್ದಾರರು. ಹಿಂದಿನ ಗೆಮ್ಮತ್ತು ಬಹಳ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಜೋಟುದ್ದ ಮನೆಗೆ 40 ರೂ. ಬಾಡಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಯಾವತ್ತೋ ಮುದುಕರಿಗೆ ಕೈಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ತಕ್ಷಣ ಏನೋ ಹೊಳೆತು ಬುದ್ಧಿಗೆ.

“ ಏನಿಲ್ಲವ್ವಾ ಬಾ, ಕುಳಿತುಕೋ ” ಅಂದರು.

‘ ನೀನೇನು ಹೇಳೋದು, ಈ ಬೆಂಚುಕಲ್ಲು ನನಗೂ ಅರ್ಥ ಸೇರಿದೆ ’ ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡು ; “ ಯಾರು, ಈಗ ಬಂದಿದ್ದ ಮುದುಕರು ” ಅಂದೆ.

“ ಅವರೇ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಮಲ್ದಾರರಾಗಿದ್ದು - ನನಗಿಂತ ೭ ವರ್ಷ ಸೀನಿಯರ್ ” ಅಂದರು.

ಅದಕ್ಕೆ, ನಾನು ‘ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಗರು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ’ ಅಂದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಜೋರಾಗಿ ‘ ನೋಡಪ್ಪ, ಈಗಿನ ಕಾಲದವನು ನೀನು, ನಿನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದವರನ್ನ ಅಂದರೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ನೋಡು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಜನಗಳೋ ಆಫೀಸರೋ ಏನ್ನೇಳಿ, ಶುದ್ಧ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಜೋಕು, ದರ್ಪ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಟೀಟಾ ಸಾಹೇಬನಂಥ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಇಲ್ಲಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಸ್ವಾಮಿ ಈಗ. ಈಗಿನ ಕಾಲದವರು, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಎಸ್ ಸಿ., ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ಸಿ. ಸಿ. ಮಣ್ಣು-ಮಸಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕೋತಾರೆ, ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಲೈನ್ ಬರೆಯೋಕ್ಕೆ ಬರೋಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗೆ.

“ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರೀ ಸ್ವಾಮಿ ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ, ಒಬ್ಬರೋ, ಇಬ್ಬರೋ, ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಕೂಡ ಈಗಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಏನೂ ಅಂತೀರ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಗ”.

‘ ಹಾಗೇನು ? ’ ಅಂದರು ಯಜಮಾನರು.

“ ಏನುಸ್ವಾಮಿ, ಜನವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ನಮ್ಮ ದೂರದ ಸಂಬಂಧ ಅನ್ನಿ. ಅಷ್ಟು ಹೋಗೋದು ಬರೋದು ಇರದೇ ಇದ್ದರೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಆತ ಏನು ದರ್ಜೆ ಅಂತೀರಿ ಆತನದು. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕಿಂತ ಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ ಅವನನ್ನು. ಚೆಕ್ಕಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅವನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ. ಜಸ್ಟಿಸ್ ಅಂದರೆ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಅಂತಾನಂತೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅವನ ಚೆಕ್ಕಪ್ಪನ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಆತ ನೋಡಿ ; 50 ರೂ. ಮನೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರೋವರಿಗೆ, 150 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ, ಆತ ಏನುಮಾಡಿದ, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ರಸೀತಿ ತೋಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಸರಿ, ಆದರೆ ಜತೆಗೆ ರಸೀತಿ ಸ್ವಾಂಪೂ ಇಟ್ಟು, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಗುಜರಾಯಿಸಿದ”.

“ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆ, ನಾನು ಗುರ್ತಿಯೋ ತಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರೋದು ಅಂತ ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಾಲಿಗೆ ಹಿಡಿದರು”.

“ ಆಮೇಲೆ ಏನುಮಾಡಿದ ಅಂತೀರಿ, ಕಮಿಷನರು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೇ ಸರೀ, ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು 50 ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಅವನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಟ್ ಖರ್ಚು ಕೊಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖಾಸಾ ಚೆಕ್ಕಪ್ಪನೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ಆ ಯಮಧರ್ಮ ಮೊನ್ನೆ ಆತ ಕಬ್ಬ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ” ಅಂದೆ.

‘ ಯಾರು ? ’ ಅಂದರು ಮುದುಕರು.

“ ಅವರೇ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ನಾನು ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ ಕೂತು ಕೊಂಡು, ಏನೋ ಯೋಚನೆಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆತ ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ‘ ಏನೋ, ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿ ’ ಅಂದ. “ನಾನೇನಪ್ಪಾ ಮರೆಯೋದು, ನಿಮ್ಮಂಥಾ ದೊಡ್ಡವರು ಮರೀಬೇಕು ಬಡವರನ್ನು” ಅಂದೆ.

“ಎಲ್ಲಾ ಕಂಡಿದೇನೆ ಬಿಡೋ. ಬಡವನಂತೆ ಬಡವ, 40 ರೂ. ಬಾಡಿಗೆನೇ ಕೊಡ್ತೀಯಂತೆ, ನಾನೇ 45 ಕೊಡ್ತೀನಿ”, ಅಂತ ಅಂದ.

ನೀನೊಂದ್ರೆ ಹೌಸ್‌ರೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರು. ನಿಂಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವನು ಬದುಕಾನು? ಆ ಬಂಗ್ಲೆಗೆ ನಲವತ್ತೈದು! ಇಷ್ಟೇನೇ? ಮಜ ಮಾಡಪ್ಪ ಅಂದುಬಿಟ್ಟು, ‘ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಬಾರಯ್ಯಾ’ ಅಂದೆ.

‘ నానూ బరబేకాంతిద్దే, బరుత్తిని నాళే భానువార బేళిగ్గి ’ ఎంద.

‘ ఓ కే అంత హేళి హోరటుబిట్టి. ఈగ హోగి ఒందిష్టు ఆలూ గడ్డే తోగొండు బందు ఒందిష్టు కేరు బోండ్ మాడిస్తేని నాళేగే ఏనూ ఇల్ల అందరూ అష్టారూ బేడవే మనేగే బందరే ’ అందే.

‘మాడబేకస్సా, మాడబేకు’ అందరు ముదుకరు. రిట్టిడో అమ ల్దార దర్పద గంటలు ఆగలే బహళ కుగ్గిత్తు.

మధ్యాహ్న హాగే సిద్దేమాడికొండు, కేయ్యల్లి 40 రూ హిడికొండు అవర రూమిగే హోదే. దుడ్డు అవర ముందిట్టు రసీతి కేడిసారో అందే. రసీతి అన్నోదన్న బేకంత ఒత్తి హేళిదే.

పాప నోడబేకాగిత్తు అవర ముఖాన అల్లాసారో ఏనో దుడ్డిన ఆసేగే కేట్టుబిట్టి సారో, హిందిన తింగళ రసీతియేల్లా అవరిగే తోరిసిబిడ బేడి దేయవిట్టు ఇన్న మేలింద 25 రూ. మాడికొండుబిడి సారో అందరు.

తక్షణ జోరాగి ఎద్దు హోగి, ఇన్న హత్తు రూ. తందిద్దే, ఎరడు తింగళిగే రసీతి బరిరి అందే. రసీతి తోగుండు, నగు తడిలారదే ఈచిగే బందు బిట్టి.

మనేగే బందు నక్కెద్దు, నక్కెద్దే. అష్ట హోత్తిగే అమల్దారర హేండ్తి బందు ‘ నోడస్సా, అవరు ఇద్దక్కెద్ద హాగే బిద్దుబిట్టరు. యాకో గాబరి ’ అందరు.

హోగి నోడ్డిని, పాప, అమల్దారోరిగే మూర్ఖ. కేయ్యల్లి ‘ నా కేట్టు నోటు హాగే ఇవే. స్వల్ప నిరు తట్టి, స్వల్ప జ్ఞాన బరూ తంకా ఇద్దు, నన్నకండరే తిరుగా ఎల్లారూ మూర్ఖయాదితే అంత డాక్టర్న కరేయక్కే హోదే.

— పే.

“ రామాయణದಲ್ಲಿ హేళిరువంతే, ముందిన బ్రహ్మ పట్టిక్కే బరువవనూ, కన్నడిగనాద నమ్మ హంపేయ హనుమంతరాయను ” (పత్రికే) ... ఆగలాదరూ, కన్నడనాడు, కన్నడనుడి, టత్తమవాదితే, ఏనో ?

== ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಪ್ರಸಂಗ ==

ಹೋದ ಭಾನುವಾರ ನಾನು ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಿ ದ್ದರೂ ರಜ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅಂತ ನಿದ್ದೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ, ಮುಸುಕು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದ್ದೆ. ಆಗ ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು 'ಸಾರ್' ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

ನಾನು ಮಾತಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಆತ ಮತ್ತೆರಡು ಸಲ ಕೂಗಿದ. ಆದರೂ ನಾನು ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ! ಅವನು ಇನ್ನೂ ಜೋರಾಗಿ ಮೂರು ಸಲ ಕೂಗಿದ. ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ ಅಂತ ನಾನು ಎಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು " ಸುಮ್ಮ ನಿರಿ ಅಂದ್ರೆ, ಬೆಳಗಾಗುವುದೇ ತಡ ಬಂದು ಅಬ್ಬರ ಮಾಡೋಕೆ; ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಅವರೇ ವಾಪಸು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ " ಅಂತ ಹೆದರಿಸಿದಳು. ನಾನು ಉಸಿ ರೆತ್ತದೆ ಪುನಃ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದೆ!

ಆದರೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ, ಭಗೀರಥವಂಶಜನಿತನಾದ ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಸುಸ್ತಾಗುವ ಸೂಚನೆಯೇ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. " ಸಾರ್ . ಸಾರ್....ಸಾ....ರ್....ಸಾ ಆಆಆರ್ ... ಸ್ ಆಆಆ....ರ್ ..." ಇತ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ಅರಚುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ! ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತಾನೇ ನಾವಿಬ್ಬರು ಆ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲೆವು! ಆಕೆ "ಎನಂತೆ, ಬಡಕೊಳ್ಳೋದು" ಅಂತ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ನುಡಿದಳು. ನಾನು ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದೆ.

ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದ, ಕೋಟುಧಾರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ನನ್ನನ್ನ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ "ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾರ್" ಅಂತ ಅತ್ಯಂತ ನಯವಿನಯಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂತು, ಚಂದಾ ಇರ ಬಹುದು ಅಂತ!

" ಎನಪ್ಪ !" ಎಂದೆ.

" ತಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಸಾರ್ " ಎಂದ.

ಹಿಂದೊಂದು ಸಲ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಡೆಯ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಹೀಗೇ ನನ್ನನ್ನು 'ನೋಡು'ವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. 'ಎನು ಬಂದಿರಿ' ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ನೀವೇನೇ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ! ಬಹಳ ವಿಜಾತೀಯ ಮನುಷ್ಯ ಅಂತ ರಂಗರಾಯರು ಹೇಳಿದರು ; ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡದೆ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ವಾಪಸು ಹೋಗ ಬೇಡಿ ಎಂದರು. ಹಾಗೇ ಬಂದೆ ; ಇನ್ನೇನು ಆಯಿತಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದು, ಬರುತ್ತೇನೆ' ಅಂತ, ನಾನು ಮೂಲೆ ದೊಣ್ಣೆ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು !

ಆದರೆ ಈತ ಇನ್ನೂ ಹುಡುಗ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಸಾಚಾ ಮನುಷ್ಯ ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದ. ಅಂತಹ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಏನೂ ಇರಲಾರದು ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ “ಒಳಗೆ ಬಾಪ್ಪ; ಏನು ಅಂತಹ ಕೆಲಸ?” ಎಂದೆ.

ಅವನು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕೂತ ಮೇಲೆ “ಸಾರ್....ನಾನು ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಮಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸಾರ್....ನಾರಣಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು ಸಾರ್.... ಒಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರಂತಲ್ಲ ಸಾರ್....ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದೆ ಸಾರ್ ಈಗ...” ಅಂತ ಒದರಿದ.

“ನಾನೇ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಗುಂಡಪ್ಪ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ನಿನಗೆ?” ಅಂತ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದೆ.

“ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರೇ ಇಲ್ಲ ಸಾರ್ ಈ ಊರಲ್ಲಿ. ದಿನಾನಂದ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಚಯವೂ ಇದೆ ಸಾರ್ ನನಗೆ!” ಎಂದ.

ನಾನು ಉಗುಳು ನುಂಗಿ “ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಯಾತಕ್ಕೆ?” ಎಂದೆ “ನನಗೆ ಬಿ. ಎ. ಆಯಿತು ಸಾರ್, ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬೇಕು” ಎಂದ.

ನನಗೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡೋಕೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತ ಬಿಡುವಲ್ಲ! ಜೇರಿಯವರಿಂದ ಬರೆಸಿಕೊ ಎಂದೆ; ನಾನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ, ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದೆ; ನನ್ನ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆತ ಜಗ್ಗಲೇ ಇಲ್ಲ! ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಅಂಗಲಾಚಿದ. ಗೋಗರಿದ. ಮೂಗು ಕೆರೆದ! ಇನ್ನು ನಾನೇ ಕದಲಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಕಾಗದ, ಪೆನ್ ತಗೊಂಡು ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಬರೆದೆ—

ಗಮಾರಹಳ್ಳಿ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಗುಂಡಪ್ಪ.

ಬೆಂಗಳೂರು

3-5-46

ಈತ—ಅಂದರೆ ಈ ಕಾಗೆದವನ್ನು ತರುವ ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯೆ—ನನಗೆ ಬಹಳ ಗೊತ್ತು. ಈತನನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಲ್ಲೆ. ಸದ್ಗುಣಭರಿತನೂ ಸದ್ವಂಶ ಜನಿತನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಸಾಧ್ಯ ಬುದ್ಧಿವಂತ! ವಿಪರೀತ ನಯ ವಿನಯ ಪ್ರದರ್ಶನ! ಮೇಲಾಗಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ!! ಅದರಿಂದಲೇ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಿತ್ತು! ನಾನು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಹಠ ಹಿಡಿ ದಿದ್ದರಿಂದ, ಅಪರಿಚಿತನಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಸಂಭ

ವಿಸುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಮಾನವಮಾನಗಳಿಗೆ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರನಲ್ಲ ! ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬಹುದು.

ಗ. ಗು. ಗುಂಡಪ್ಪ.

ಆತ ಎಷ್ಟು ನಾಲಾಯಿತ್ತು ಅಂತೀರಿ, ಇದೇ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟನ್ನೇ ಓದಿ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಮಡಿಸಿ, ಜೇಬಿನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ಬರ್ತೀನಿ ಸಾರ್....ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್!” ಅಂತ ಹೊರಟೇಬಿಡೋಣವೆ ?

ಮಾರನೇ ದಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದೇ ; ಸಾಹೇಬರು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ ದರು. ಹೋದೇ ; ಅವರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಎಸೆದು “ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು ನೀವೇ ತಾನೇ” ಎಂದರು.

ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟು ! ‘ಹೌದು’ ಎಂದು ಹೆದರುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

“ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಬರೆಯುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ, ಶುದ್ಧ ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಅಂತ ನಾರಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ ! ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ನಿವೇಂಧ ಮುಠಾಳರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ! ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಂಥ ನಮ್ಮ ಡಿನಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೇ ಅವಮಾನ ! ಈವತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀವಿನ್ನು ಹೊರಡಬಹುದು” ಅಂತ ಆ ಖಡಾಖಂಡಿತದ ಮನುಷ್ಯ ಒದರಿ ಏನನ್ನೋ ಗೀಚಲು ಶುರುಮಾಡಿದ.

—ಬಿ. ವಿ. ಸು.

—o—

“ ಚಲಚಿತ್ರ ನಟರು, ತಾವು ಅಭಿನಯಿಸುವಾಗ, ಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಿ ಯಂತ್ರದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವನ್ನು ಮರೆತು ಅಭಿನಯಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ” (ವಿಲಿಯಂ ಡೀಟರ್ಲಿ) .. ತಮಿಳು ನಟ ನಟಿಯರು ಇದೇ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ....

★

★

★

“ ಕೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ”.... ಅಕ್ಕಿ ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ, ಊರೂರಲ್ಲೂ ಇದೇ ಗತಿ.

★

★

★

“ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಕ್ಯಾಷಿಯರುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಬಂದು ಡೈರಕ್ಟರನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರಿದೆ ” (ಜಾಹಿರಾತು) — ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಕ್ಯಾಷಿಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಅಗಲೇ ಗಂಟು ಸಮೇತ ಪರಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಾಹಿರಾತಿನ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ—“ ಪರೀಕ್ಷಾನಂತರ ”

“ ಈಗೀಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಮೋಸ ಕಣೋ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನ ಕೇಳಿದ್ದೂ ಬಿ ಎ. ಇಲ್ವೇ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ.”

“ ಈಗೀಗ ಹುಡುಗ್ರೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದಾರೆ ಕಣೋ. ಓದೋದಿಲ್ಲಾ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಿನಿಮಾ ಸಿಗೇರೇಟು ಮೋಕೆ ಜಾಸ್ತಿ”.

“ ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ನೀನು ನೋಡಬೇಕು ; ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲೇ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಪಿ ಹೊಡೆಯೋದು ಅವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಕಣೋ ಈಚೀಚೆಗೆ” ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ರಾಜು, ನಾನು, ಶೀನು, ರಾಮು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅವತ್ತು ರಾಜು ಮಗನ “ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ” ಊಟ ಇಸ್ಪೀಟು ಎಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ಹರಟೆ ಕೊಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಾಗ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಆಗ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದೆವು.

ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜು ತಂದೆ ಒಳಗಿಂದ ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ಹರಟೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿತು.

“ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತೆ. ಅದನ್ನ ನಾನು ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿದ ರೀತಿ ಕೇಳಿದರೆ ನೀವೇನಂತೀರೋ ” ಎಂದರು.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಅವರು ತಾವು ಬಿ. ಎ. ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

“ ನಾನು ದಡ್ಡನಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮೂರುದಿನ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ತನಕ ಮೂರಲೆ ಆಟದಲ್ಲೇ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೇ ಹೋಗಬಾರದೂ ಎಂದಿದ್ದವನು, ತಂದೆಗೆ ಹೆದರಿ, ಜೊತೆಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಲವಂತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಯ್ತು. ಆದರೆ, ರಿಸಲ್ಟ್ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಕೊಂಚವಾಗಲೀ ಯೋಚನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ನಾಲ್ಕು ದಿನದಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಧರರಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಬೇಷನರ್ ಕೆಲಸ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ತಳಕೆಳಕಾದರೂ ಸರಿ, ಏನಾದರೂಮಾಡಿ ಪ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ

ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು ನನಗೂ. ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಾಫೀಸಿಗೆ ಹೋದೆ. ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಕೈಬೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪೇಪರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಸದ್ಯ ನನ್ನದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಪೇಪರುಗಳೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದವರಿಗೇ ಹೋಗಿದ್ದವೂ ಅನ್ನಿ.

“ನಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳೆಯ ಕಾಲದವರು. “ಮನೆಮಠ” ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ಹುಚ್ಚು. “ಸಾಯೋಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆ” ಕಾಣಬೇಕೂ ಅನ್ನುವ ಹಂಬಲ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಾಮಿಗೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಹರಾಯ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡೂ ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮೆತ್ತಗೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸೈಟ್ ಸುಲಭಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು ; ನನಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸೂ ಆಯ್ತು.

“ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಹಂ ಹೆಚ್ಚು. ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಕಾಳಿದಾಸ ರನ್ನ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮೂರ್ತಿ ನೀವು ಸಾರ್, ಬಾಣ ಪಂಪ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಿಲನ ನೀವು” ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು (ಅದು ಪದ್ಯ ಜಾತಿಯದೇ, ಗದ್ಯವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ). ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂದವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನನಗೆ ಬಿತ್ತು. “ಬೇಸಿಗೆ ರಜದಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನೋ ಕೆಲಸ? ಇದಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡು, ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ ; ಗುರು ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೂ ಆಯ್ತು” ಎಂದರು. ಬಿತ್ತು ಮೀನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದು ಕೊಂಡೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 430/0 ಬಂತೇಬಂತು.

“ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಟೆಕ್ಸ್ ಗುರುಗಳು ಐಯಂಗಾರ್ರು. ಅವರಿದ್ದುದು ಬೇರೆ ಊರಲ್ಲಿ. ನನಗೆ ಅವರು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, “ಗೋಪಾಲ” ಎಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡೆ. ಐಯಂಗಾರ್ರು, ಐಯ್ಯರು ಇವರುಗಳ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಹರಕಲು ಮುರುಕಲು ತಮಿಳಿನಲ್ಲೇ ಅವರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದೆ. ಐಯಂಗಾರ್ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಐಯಂಗಾರಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದರು. ಸರಿ ಅದರಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಸೂ.

“ಇನ್ನು ಇಸ್ವಿ ಮೇಷ್ಟ್ರು ನಮ್ಮೂರಿನೋರೇ ಆದರೂ ಬಹಳ ಮುಂಗೋಪದ ಆಸಾಮಿ. ಅವರು ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಸ್ವಭಾವದವರೆಂಬ ಗಾಬರಿ ಆದರೆ ಅವರನ್ನೊ ಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಗತಿ. ‘ಛೇಲೇಂತ ಹೆದರಿದರೆ ಈಜು ಬರುತ್ತಯೇ?’ ಅವರಿ ಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಇದಾನೆ ; ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಐಬು. ಅವನಿಗೆ ಸೈಕಲ್ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ

ಖಯಾಲಿ ಬಹಳ. ಸರಿ. ನಾನು ನೋಡಿದೆ: ಇವನ ಮೂಲಕ ಇವರಪ್ಪನ್ನ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳಿಸಬೇಕೊಂತ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮೊದಲು ಗುರುತುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಅವರ ಮನೆಗೆ, ನನ್ನ ಸೈಕಲ್ನೇ ತಗೊಂಡ್ದೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ತರವೇತು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಕೈರ್ಯ, ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿ, ಸೈರಣೆ ಸಹನೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಹೃದಯ ಕರಗಿತು ಮೇಷ್ಟ್ರರು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೈದು ಹಾಕ್ಲಾನ್ನಿ ಪ್ರಾಣ.

“ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಮೇಷ್ಟ್ರ ನಮ್ಮೋರು. ನಮ್ಮ ತಂದೇನೂ ಅವರೂ ದೋಸ್ತು. ಅವರಿಗೊಬ್ಬಳು ಮಗಳು. ಅವಳನ್ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ರಾಮಾಯಣದ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಕೆಲವರಿಗೆ (ಶೂ ...ಖಿ, ಲಂ....ಣೆ, ತಾ....ಕೆ) ಸಿನಿಮಾದವರು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ “ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು ” ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ನನ್ನನ್ನ ಅಳಿಯಾಂತ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರು ಮುಂಚೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಮದುವೆ ವಿಚಾರ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಹುಚ್ಚಾವಟ್ಟೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ. ಈಗ ನಮ್ಮ ತಂದೇನ ಮೆತ್ತಗೆ ಭೂಬಿಟ್ಟೆ. ಹಳೆಯ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು, ಪರಸ್ಪರ ಭೇಟಿ, ಜಾತಕಗಳ ರವಾನೆ; ಕಡೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾತೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದುವು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಆದಷ್ಟು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರು ಬಹಳ ತಂತ್ರದಿಂದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಂಬರ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ತಾರೀಖು ಬಂತು. ನನ್ನೆದುರಿಗೇ ನನ್ನ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಂಬರು ಹಾಕಿದರು ನನ್ನ ಮೇಷ್ಟ್ರ. ಲಿಸ್ಟ್ ಆಸಾಮಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಡ ನೋಡಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಆಯ್ತು ಆ ಮೇಲೆ ಜಾತಕಗಳೂ ಸರಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲಾನ್ನಿ.

“ ಹೀಗೆ, ಕಾಣರೊ, ನಾನು ಡಿಗ್ರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು. ಈಗಿನ ಕಾಲದೋರೆನ್ನ ಯಾಕೆ ಬೈಬೇಕೊಂತ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಹಾಗಿದ್ದೆ ” ಎಂದರು. ನನಗೆ ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿತು. ಇದು ನಿಜವೇ? ಹೀಗೂ ಉಂಟೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವ “ ಈಚೆಗೆ ಹುಡುಗರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಪಡುವ ಕಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಪಡುವ ಕಷ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚು ” ಎಂಬ ಮಾತು ನಿಜವೇ? ನಿಜವೇ ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಗತಿ ?

—“ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ”.

ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಕ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವರಂತೆ ... ..ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತೆ

-:: ಸಂಪಾದಕರ ಒಳ್ಳುಡಿ ::-

ನಮ್ಮ ತಾತ ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿವಸ ಅವರ ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾರೂ ಹೋಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವರ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೇ ಸರಿಯಾದ ಆಸಾಮಿ. ಅವನನ್ನೇ ತಾತ ಒಳಕ್ಕೆ ನೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಗಂಟುಕಳ್ಳರು, ವಿಷ ಹಾಕುವವರು, ಹಗಲು ವೇಷದವರು, ಟೋಪಿ ಇಸಮುಗಳು ಅಂತ ತಾತ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ. ಗಂಟೂ ಕೂಡ ತಾತನ ಹತ್ತಿರ ಅಂಥಾ ಭಾರಿ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೆನ್‌ಷನ್ ರೂ. ೧೫ ರಲ್ಲಿ ತಾತನ ನಶ್ಯದ ಖರ್ಚು ೬ ರೂ. ಕಳೆದು ಬಾಕಿ ೯x೧೨x೧೫ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಲೋಯರ್‌ಸೆಕಂಡರಿ ಹೆಡುಗನಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅಷ್ಟಾನೂ ನೋಟಿನ ಕಂತೆಯಾಗಿ ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದ, ತಾತ, ತಲೆದಿಂಬಿನ ಕೆಳಗೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂ. ಅಸರಕರ್ಮದ ಅಡಾಳುಡಿಗಾಗಿಯೂ, ೧೨೦ ರೂ. ತಾತನ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಮಿಕ್ಕ ೫೦೦ ರೂ ಗಳಿಗೆ ವಿಧುರಾಶ್ವತ್ಥದಲ್ಲಿ (ತಾತ, ವಿಧುರ) ತಾತನ ತಿಥಿ ದಿನ ೨೧ ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ ೧ ನಾವು ಅನ್ನ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಉಯಿಲು ಬೇರೆ ಬರೆದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ, ತಾತ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ, ಗಂಟೇನಿದೆ ಮಹಾ, ಹೊಡೆದು ಹಾರಿಸಿ, ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ? ಆದರೂ, ಚಸಲ, ಮಾಯೆ; ಮಂಕು; ಹಟ.

ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಕೂಡ, ತಾತನ ಆಸೆಯಂತೆ ಕಾಕಸೇವೆವರೆಗೂ ನಡೆಸಿದ, ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಷ್ಟು ಕಾಟ ಕೊಟ್ಟ ತಾತ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾನೆಯೇ, ಅಂತ. ಜೊತೆಗೆ, ಕೈಯಿಂದ ಬೇರೆ ೧೦೦ ರೂ. ತೆಗೆದು ಟ್ರಿಜರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ಬಂದ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ, ಅಂಬಾಳ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಟ ನಶ್ಯದ ಪುಡಿಯನ್ನ ಆದಷ್ಟು ಮೂಗುಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ.

ತಾತ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ಬಂದ ಲಾಭ ಏನೆಂದರೆ, ತಾತನ ರೂಮು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲೇ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅನಂತರ ತಾತನ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಮೇಜು ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂತು. ಅದರ ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ಕಾನ್‌ಪೊಕೇಷನ್ ದಿನ ನಾನೇ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ತಾತ ಅದನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

೩, ೪, ಗಂಟೆಗಳ ತನಕ ಕಂಡ ಕಂಡ ಕೀಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಡಿಸಿ, ನಾನು ಅದನ್ನು ನಿನ್ನೆ ತೆರೆದೆ. ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತರತರದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುವು. ಯೂನಿಯನ್ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಕಾರ್ಡ್, ಅರಿಯಕ್ಕುಡಿ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಚೀಟಿ (ಅವರ ಹಾಡು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಕ್ಲಾಸಿಕಲಾಗಿ

ಮನಪ್ರಿಯನಾಗಿದೆ!) ಹಾಸ್ಟಲ್ ಗಣೇಶ ಮಂಗಳಾರತಿ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ (ಈಗ ಅದಕ್ಕೂ ಕೋಮುವಾರು ಕೊಡಲಿ ಬಡಿದಿದೆ) ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿ ಸಖಾರಾಮನ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ (ಪಾಪ! ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆ ಹೊರಟೇಹೋದಳು) ನನ್ನಾಕೆಯದು ನಾಲ್ಕೈದು ಕಾಗದಗಳು....(ಇನ್ನೂ ಹೊಸದು, ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು, ಎಷ್ಟು ಸಲ ಬರೆದಿದಾಳೆ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು....ಹೊಂಗಿನಸಿನ ಹರಯ, ಎಂಥೆಂಥ.... ಛೇ! ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಾಗಿ ಬಾಣಂತಿ ಕ್ಷಯವಾಗಿ ರೇಷನ್ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಾರಿ ಸುವ ಕಡುಗರತಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಅವಳು....ಆಗ....ಕೂಡದು, ಈ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಅವಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡುವುದೇ ಮೇಲು) “ಮಹಾ.....ಸ್ತ್ರೀ” ಅವರು ನನ್ನ ಒಂದು ಲೇಖನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪತ್ರ.. (ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಸಂತಾಪ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಮಹಾಪರಾಧ) . .

ಓ! ಸಂವಾದಕರ ಉತ್ತರಗಳು, ಎಂಟು ಹತ್ತು. ನಾನು ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಕಥೆ ಕವನಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಲು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಸಾಲ ದಲ್ಲಾ, ಎಂದು ಅವರು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ವ್ಯಥೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು! ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ ಪೇಚಾಡಿದ್ದರು! (ಆಗಲೂ ಕಾಗದದ ಬೆಲೆ, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಂಪ್ರೋಲು ಇಷ್ಟು ಕಠೋರವಾಗಿತ್ತೇನು?) ಆದರೂ, ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ‘ಸ್ವಾಮಿ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, ನನ್ನ ಸೇವಕ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿಕೊಂಡು, ದೊಡ್ಡತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು. “ತಾವು ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿ; ಎಂದಾದರೊಂದುದಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ” “ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲೇ ಕೊಂಡಾಡುವರು” “ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಥೆಗಳ ಅಡಿ ಪಾಯ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ” “ನಿಮ್ಮ ಕಥೆ ಓದಿದರೆ ನಮಗೆ ಓ. ಹೆನ್ರಿಯ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ” “ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆ” “ನೀವು ಬರೆಯುತ್ತಿರಿ; ನಿಮ್ಮ ನೆಮ್ಮದಿಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಬರೆವಣಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯ”.... ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನನಗೆ ಆ ಸಂವಾದಕರು ಉತ್ತೇಜನಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಕಲಾಕೆಸಾನರಿಗೆ, ಮಾತಿನ ಮಸ್ತೂರರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು....

ಆಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ೨೫ ಲೇಖನಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಯೊಂದು ಆ ಗಂಟೆಲ್ಲತ್ತು. ಅವುಗಳಿಗಾದ ಗತಿಯ ನ್ನೂ ನಾನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಬರೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕೇವಲ ೩ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ (1) ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಆ ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ನನ್ನ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟವಾದ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಆಕಾಲಮರಣ ಹೊಂದಿದುವು. ಆ ಲೇಖನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೋದಿದಾಗ, ನನಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಈಚೆಗೆ ಹಲವರು ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ದೂರಾಡುತ್ತಾ, ನಾವೇ ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾಳಿಯ ಮಕ್ಕಳು, ಎಂದು ಜಂಭಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಾ, ಅವರು ನನ್ನ, ಆ

೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ, ಲೇಖನಗಳನ್ನೋದಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಗಾಳಿಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಲಿ : ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದುಃಸ್ಥಿತಿ, ಶಿಶುಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಪಶುಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಅಗತ್ಯ, ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕವಿದೃಷ್ಟಿ ಏಕೆ? ಕಲೆಗಾಗಿ ಕೊಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಏಳು ರಾಟ್—ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಶಿರೋನಾಮೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಲೇಖನ ರೂಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೆ, ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ !

ತರುಣರ ತಾಪಕ್ಕೆ, ಕುದಿಕೆನ್ನೀರಿಗೆ, ಸುಡು ಸಂಕಟಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಲೇಖನಿ ಆಗ ಸಿಡಿದು ರೋಷದಿ ಗುಡುಗುಡಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ಅರಿತು ನನ್ನ ಭುಜವನ್ನು ನಾನೇ ತಟ್ಟಿ ಕೊಂಡೆ “ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳಂಥ ಕಥೆಗಳನ್ನೋದಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುವ ಕಾಲ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೆ ” ಎಂದು ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನುಡಿದಿದ್ದ ಆ ಆಶೀರ್ವಚನ ಇಂದು ಅನೇಕ ಇತರ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ಫಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ನಾನು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಟ್ಟೆ.

*

—ರೇವಣ್ಣ.

ಅನ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜಿನ್ನಸ್ಕ ಪ್ರಸಾದೋಪಿ ಭಯಂಕರಃ (ಸುಭಾಷಿತ).

— ೦ —

“ ಬಂಗಾಳಾ ಪ್ರಾಂತದ ಬಂದೀಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ನೇಣು ಹಾಕುವವರೂ ಮುಷ್ಕರ ಹಿಡಿದಿರುವರು ”.....ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಈ ಕೆಲಸ ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಹಾಕಲೇಬೇಕು.

*

*

*

“ 24 ಜೇನು ಸಾಕುವ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು ” (ಸುದ್ದಿ) -----24 ಜೇನು ? ಸಾಕೆ ?

*

*

*

“ ಹುಡುಗ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದಾನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಹೆತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಸಿ ಮನೆಬಾಗಲಿಗೆ ತಂದು ಬಿಡಿರಿ. 12 ವರ್ಷ, 5 ಅಡಿ ಉದ್ದ, ತೆಳ್ಳಗಿದಾನೆ ; ಹರಿದ ನೀಲಿಪಟ್ಟು ; ಎಡಕೆನ್ನೆಯಮೇಲೆ ಗಾಯದ ಗುರಿದೆ ”..... ಆ ಮನೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗುವ ಸಂಭವ ಕಡಮೆ.

*

*

*

“ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ತವಕಪಡುತ್ತಿರುವರು ” (ಬಾತ್ಸಿ)..... ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ, ಸರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು.

|| “ ಪ್ರಕಾಶಂ ” — “ ಆತ್ಮಗತ ” ||

ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಿರಬೇಕು ; ಆಂಧ್ರರರ್ಥವಾದರೂ ಇರಬೇಕು ; ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಈಚೆಗೆ ಜೆಯಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು ; ಉಡುವುದು ಖದ್ದರಾಗಿರಬೇಡವೆ, ಮಂತ್ರಿಯಾದಮೇಲಾದರೂ ? ಉಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಇರುವವರಾದರೆ ವಾಸಿ. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಜಗಳ ಆಡುವವರಾದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಓ ಅಂತ ಕೂಗುವವರಿಗಿಂದ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಮಾನವಾಯಿತು ಅಂತ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುರುವವರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದವರು ಕೊಸರಿಗೊಬ್ಬರಾದರೂ ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಖಾನರು ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕ್ಷೇಮ. ಗಮಾರ ರಾಗಿರಕೂಡದು ; ಘನವಂತರಾಗಿರಬೇಕು. ಚರಕ ತಿರುಗಿಸಬಲ್ಲವರಾದರೆ ಗಾಂಧಿಗೆ ಪ್ರಿಯ, ಭಪ್ಪನ್ನೈವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರಾದರೆ ವಾಸಿ ; ಜಟಕಾ, ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಕಾಲುನಡಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು ; ಝಂಭದ ಕೋಳಿಗಳಾದರೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಏಗುವುದು ಹೇಗೆ ? ಟಗರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಕಾಳಗ ಸಿದ್ಧ, ಠಂಡಾವಾಗಿ ಕೂರುವವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ನಷ್ಟ. ಡಬ್ಬಲ್ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಅನುಕೂಲ. ಢಭಡ್ಡಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ; ತಮಿಳರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ; ಧತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ. ದಮ್ಮಯ್ಯ ಅಂತ ಅವರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತೆ, ದಿನವೂ. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ತುಂಬಲೇಬೇಕು. ನಾಡಾರರ ಮೂಗು ಮುರಿಯಲೂ ಬಾರದು ; ಪಠೇಲರ ದ್ವೇಷ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೂಬಾರದು. ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನೂ ತೆಗಳು ವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ; ಭಯಪಡಿಸಿದರೆ, ಕೆಸಾನರು ಬಗ್ಗುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ ಇಸಮುಗಳು ಬಂದರೆ, ಕತ್ತಿಗೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಹಾಗೇನೆ. ರಾಯಲು ಸೀಮೆಯವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾಪತ್ರಯ. ಲಂಗುಲಗಾಮಿಗೆ ಹೆದರಿ ನಡೆಯುವವರಾಗಬೇಕು ; ವಯೋವೃದ್ಧರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಶಂಡೆ ಪೋಡುವ ಹಲವು ಚಿಕ್ಕವರನ್ನೂ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಷಹರಿನವರನ್ನೇ ಭರ್ತಿಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ರೇಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಭಾಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಡವೆ ? ಹರಿಜನರಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಇಂಡಿಯನ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಟೀಮು

ಭಳಿ ಪ್ರಾಣಂಗಳ ನುಂಗಿ, ಗಾಳಿ ಬೆರಳೆಲ್ಲಂ ಕೊರೆದೊಡಂ, ಬಾಲರೆಲ್ಲರಕ್ಕೂಗ್ರದಿಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್, ಗಾಯಗಳ್ ಇಂಡ್ಯನ್ನರಂ ಬಾಧಿಸಲ್, ಭಲರೆ ಸೆಂಚುರಿ ಸೆಂಚುರೀ ಬಿಗಿದು ನೀವ್ ಕೀರ್ತಿಧ್ವಜಂ ನಟ್ಟಿರೀ, ಮರಚಂತ, ಪಟ್ ಹಾಜರೇ ! ಸರವಟಾ ! ಶ್ರೀ ಮೋದಿ ಬಾನರ್ಜಿರಾ !

*** ಕಾಷ್ಠ ವ್ಯಸನ ***

—೦—

“ಮೊದಲೆ ಮಾಸ್ತರು ಮೇಣ್ ಪತ್ತು ಮತ್ತೆರಡು ಪಸುಳೆಗಳ್” ಎಂದು ಸಾರಿದ ಕವಿ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡೇ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಈ ಯುದ್ಧ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಧಾಳಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರೇನೋ, “ಸಾವಿರಾರು ಜನ ದಫ್ತರ್ ಬಂದಿಗಳೂ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಇಂದಾಗೇ ಗುಮಾಸ್ತರೂ ಈ ಸಮರಧಾಳಿಗೀಡಾಗಿರೋವಾಗ ನನ್ನ ದೇನಯ್ಯಾ” ಎಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲುಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆ ಸುದಾಮನಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆರಿಸಿದಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸರಿತೂಗಿಸೋ ವಿಧಾನ ಸಾಮವೇದದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹು ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಘಟಾನುಘಟೆಗಳೇ ಲಾಗ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಗತಿ ಏನು? ಏನು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಹಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸುವುದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಡಿಯವನ ತಲೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸವರುವುದು? ಕಡೆ ಕಡೆಗೆ ಬಲು ತಾವತ್ರಯಕ್ಕೆಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅಂದರೂ ಊಹುಂ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಬೇಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಮೊದಲೆರಡು ದಿನ ಹಿತ್ತಲ ಬೇಲಿ ಬಿದಿರು, ಹಳೆಯ ಜಾಕಾಯಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ-ಒಲೆಗೆ ಆಹುತಿಯಾದುವು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಾವನ ಮನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ತಂದ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮಿನ ನೆನಪಾಯಿತು. “ಕಡೆಯ ಬಾರಿ ಲಂಬೋದರ ನುಡಿಸಿಬಿಡೆ” ಎಂದರು. “ಪರಮಾತ್ಮ ಹರೆ!” ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ಕೊಟ್ಟೂರಪ್ಪನವರನ್ನು ನೆನೆದು ಮಚ್ಚು ಬೀಸಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮನ್ನು ಹರಹರ ಎನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವತ್ತಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆಲ್ಲ ಲಂಬೋದರ! ಮರುದಿನ ಹಿತ್ತಲಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತ ಕಿತ್ತಳೆ ಗಿಡದ ರೆಂಡೆಗೆ ಕೊಡಲಿ ತಗುಲಿಸಿದರು !

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಮರಣದಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದಾಗ ಮಾಸ್ತರ ಮೆದುಳಿಗೆ ಚುರುಕೇರಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವವೇ ಒಂದು ದಾರಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು ; ಪಾಠದ ಹುಡುಗರನ್ನೂ ವೆಂಕನ ಮೂಲಕ ಕರೆಸಿದರು. ಕುವರರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಮಾಡಿ, “ಬೇಗ ಮಡಿ ಉಟ್ಟುಕೊ! ದಂಡಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಅಭಯ ಕೊಟ್ಟರು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಡಿವೋವಿಗೆ ಆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸರೈ ಸೌದೆ ಒಂದು ಲಾರಿ ಭರ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ವಿಪರೀತ ಜನ ಹಿಟ್ಟಿನ ಚೀಟಿ ಸಹಿತ ತಾಮುಂದು ನಾಮುಂದು ಎಂದು ನುಗ್ಗಿ ಹತ್ತಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಹುಡುಗರ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಸ್ತರು ಆ ಜೌಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು ‘ಮುಟ್ಟಾಳ! ತೊಲಗು’ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ವೆಂಕನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು ಕಳ್ಳ, ಅನ್ಯಾಯ, ಕೊಂದುಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿ, ಡಿವೋ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಗೃಹಸ್ಥರು, “ಏನು? ಏಕೆ?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. “ಬಿಡಿ! ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇವತ್ತೇ ಬಲಿಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಶನಿ! ಪೀಡೆ ಕಳೆದುಹೋಗಲಿ” ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬೀರಿದರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಹುಡುಗರಲ್ಲೇ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದಿತು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೊಡೆದಾಟ. ವೆಂಕ ನಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದು, “ಒದೀತೇನೆ, ನೋಡು” ಎಂದು ರೇಗಿದ ಸರೈ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕೈಗೆ ಹಿಡಿದು, “ಬಿಡೋ ಕೈ” ಎಂದು ನಾಣಿ ಅದನ್ನು ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಬೀಸಿದ. ನಾಣಿಯ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಹುಡುಗರು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂದರು ವೆಂಕನ ಪಾರ್ಟಿಯೂ ಬಲವಾಯಿತು. ಆ ರಂಪದ ನಡುವೆ ಜನಸಮೂಹ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ‘ಹೊಡೆದಾಡ ಬೇಡಿರೋ! ಮಾಸ್ತರೇ! ನಿಮ್ಮ ಹೈಕಳ ಜಗಳಾನ ಹೈರೋಡಿಗೇಕೆ ತಂದಿರಿ?’ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು. ಅವನು ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಕಿರಿಚುತ್ತ ಓಡಿದ. ಸರಿ! ಹಿಡಿ, ಹೊಡಿ, ಎಂದು ಕೂಗಾಡುತ್ತ ವಿಠಲನೂ ಕೇಶುವೂ ಕಂಬಿಕಿತ್ತರು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರೂ ತೊಕವಾದ ಒಂದು ಕೊರಡು ಸಹಿತ ಹುಡುಗರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿದರು “ಸಮಾಧಾನ ತೆಗಿದು ಕೊಳ್ಳಿ, ಮಾಸ್ತರೇ!” ಎಂದು ಡಿವೋ ಗುಮಾಸ್ತನೂ ಅರಚಿದ. ಆದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಜಗಳದಲ್ಲೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಡಿವೋ ಜನಗಳು, ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು, ಗಲಾಟೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು. ಮಾಸ್ತರೂ ಹುಡುಗರೂ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೆ, “ಪಾಪ! ಈ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ತುಂಬ ಕೋಪ....ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿದು ಚಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ” ಎಂದು ಮರುಗಿದರು.

ಹಿತ್ತಲಬಾಗಿಲಿಂದ ಹುಡುಗರು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದರು. ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಜಕೊಟ್ಟರು, ಮಾಸ್ತರು.

ಎಂಟು ಮಣಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ವಿಠಲ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

❧ ನಮ್ಮ ಯಾತ್ರಿಕರ ಪತ್ರ ❧

ರಾಜ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಚಂದೀ-ಒಂದು ತರಹ. ಅವನು ಮಾತನಾಡದೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ರೀತಿ. ಆದರೂ, ಒಂದು ಸಿಹಿ, ಒಂದು ಖಾರ, ಎರಡು ಲೋಟ ಕಾಫಿ, ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತುರುಕಿ, ಒಂದು ಸಿಗರೇಟು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ—ಅದೇತಾನೆ ಲೊವರ್ ಸೆಕಂಡರೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಹುಡುಗೀನ ಬೇಕಾದರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೆಗೆಯುವವನಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇನೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯಾಲುಪಾಲು ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು, ನಾನು ಏನಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಸ್ತುವಾರಿ, ಕಾರುಬಾರಿ-ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುವುದು.

ನಾವು ಈಗ ಇಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಊರು ತಿಪ್ಪಾಪಟ್ಟಣ. ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಊರು. ಸ್ವಲ್ಪ, ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಹಾಗಿದೆ. ಈ ಊರು ತಿಪ್ಪೆಗಳು ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ್ದು ವೆಂದೂ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಗಳಂತೆ ಹಿಂದಿನಕಾಲದ ನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿರುವರೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು.

ಈ ಊರಿನ ಡಾಕ್ಟರು ರಾಜನಿಗೇನೋ ಸಂಬಂಧವಂತೆ. ರಾಜ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧ ಗಳನ್ನು ಹೇಳೋದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ?—ಕೇಳಿ, ನೀವು ಅವನ ಸಂಬಂಧದವರನ್ನು ತೋರಿಸಿ “ಇವರ್ಯಾರಯ್ಯ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದಿರಿ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ರಾಜ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—“ಇವರೇ—ಇವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದವರವ್ವಾ. ನನ್ನ ಕಿರೀತಂಗಿ ಗಂಡನ ಸೋದರತ್ತಿ ಮಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೇ—(ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತು?) ಆ ಹುಡುಗೀನ ಜಾತಕ ಸರಿಯಿಲ್ಲಾಂತ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು. ಆ ಹುಡುಗೀ ಅಣ್ಣ ನಿಗೋ-ತಮ್ಮನಿಗೋ-ಇದೇ ಈತನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತೀ ತಂಗೀ ಮಾವನ ಮನೇ ಕಡೇದು ಯಾವುದೋ ಹೆಣ್ಣು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ” —ಇದಷ್ಟು, ಉಸಿರು ಹಿಡಿದು, ನಾಲಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನಿಗೂ ತಿಪ್ಪಾಪಟ್ಟಣದ ಡಾಕ್ಟ ರಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧ. ಆದರೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ, ತಿಂಡಿ, ಊಟ, ನಿದ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನವಾಯ್ತು.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಈ ಊರು ಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾಪೂಜೆಯಾಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರವರ ಆಹ್ವಾನದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಾವೂ ನುಗ್ಗಿದೆವು—ಚಂದೀ-ಪ್ರೇರಣೆ ಯಿಂದ. ಪೂಜೆ ನಡೆದಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಸಂಗೀತ

ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಾಗೋ ಹುಡುಗಿಯರ ಕೆಲಾಟವಿತ್ತು. ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಚಂದೇ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂದ. ಇಂಥಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ ಹಾಕುವಂತಹುದಲ್ಲ.

ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೃಷ್ಣಿಗೆ ಹೋಗದೆ-ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೂತರು.

ರಾಜನ ಮಗನಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನ ಮನೇಲಿ ಗಲಾಟೆಯೋ ಗಲಾಟೆ. ನಿತ್ಯ ಚಕ್ಕುಲಿ, ಕೋಡುಬಳೆ, ಹುರಿಗಾಳು—ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಗನ ಹೊಸ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ತಯಾರಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅಸ್ವ, ಮಗನ ಹೊಟ್ಟೆಗಳು ಕೆಡುವುದುಂಟು ಆಗಾಗ. ಈಗ ಆ ಮಾತು ಬಂತು.

“ನೋಡು, ಅನಂತು (ತಿಪ್ಪಾಪಟ್ಟಣದ ಡಾಕ್ಟರು)—ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಬರತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಟ್ಟದೆಯಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಲಿ” ಅಂದ.

“ಆಹಾರ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನೂ ತಾಯಿ ಹಾಲು ತಾನೇ” ಅಂತ ಕೇಳಿ ದರು ಡಾಕ್ಟರ್.

“ಇಲ್ಲವ್ವಾ, ತಾಯಿ ಹಾಲೆಲ್ಲಿ? ಕೈಕೂಸು ಬೇರೆ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡೋನಿಗೆ ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ಈಗೀಗ ಅನ್ನ, ಕಟ್ಟು.....”.

“ಹೇಳೆಯ್ಯ—ಚಕ್ಕುಲಿ, ಮುಚ್ಚೋರೆ, ನಿಪ್ಪಟ್ಟು ...” ಅಂದ ನಾನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರು—“ಇದೇನಯ್ಯ ಇದೆಲ್ಲಾ? ಹೊಸ ಹಲ್ಲು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೊಡೋದೇ. ನೋಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಬರೋಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಡೋದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯವಾದ ತಾಯಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಬಂದರೂ ತಡಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ, ಕಲ್ಲು ತಿಂದರೂ ತಡಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ. ಆದರೆ ನೋಡು—ಒಂದು ಮಗುಗೆ ಹಲ್ಲು ಬರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನೋ, ‘ತಂಗಿಯೋ, ಹುಟ್ಟಿದರೆ—ದೊಡ್ಡ ಮಗುಗೆ ‘ಡಬ್ಬಲ್ ಪ್ರಮೋಷನ್’ ಕೊಡೋಕಾಗುತ್ತೆ? ಇನ್ನು ತಾಯೀ ಆರೋಗ್ಯ?” ಅಂದರು.

ರಾಜ, ವಾಪ-ಮಾತೆತ್ತಿದ ಘಳಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲಾಂತ ತಿಳಿಸಿದ. ಸಾವು ಮೂವರೂ ರಾಜ ತಂದಿದ್ದ ಹುರುಗಾಳು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಮಲಗಿದವು.

—“ಕೇಶ”

“ ನುಡಿಜಾಣತನ ”

1 (2) 2 (4) 3 (1) 4 (3) 5 (4) 6 (2) 7 (3) 8 (6).

—ಖಾರಾಂಕ.